

Seat No. : _____

AA-106

April-2025

B.Com., Sem.-VI

CC-306 : Economics

(Indian Economy-II)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. ભારતની વર્તમાન આયાત-નિકાસ નીતિ સમજાવો. 14
અથવા
1. ભારતમાં લેણદેણની તુલામાં અસમતુલાના કારણો અને ઉપાયો ચર્ચો. 14
2. ભારતના આર્થિક વિકાસમાં ખાનગી ક્ષેત્રની બેંકોનું મહત્ત્વ સમજાવો. 14
અથવા
2. રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની નાણાંકીય નીતિના વિવિધ સાધનો ચર્ચો. 14
3. ભારતીય કરમાળખાના લક્ષણો ચર્ચો. 14
અથવા
3. ભારતમાં જાહેર ખર્ચમાં વધારાના કારણોની ચર્ચા કરો. 14
4. ભારતમાં કેન્દ્ર અને રાજ્યો વચ્ચે નાણાંકીય સંબંધો ટીકાત્મક રીતે ચર્ચો. 14
અથવા
4. પંદરમા નાણાંપંચની ભલામણો ચર્ચો. 14
5. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો : (ગમે તે સાત) 14
  - (1) કઈ નીતિથી વિદેશી રૂંડિયામણની અનામતોમાં ઘટાડો થાય છે ?
    - (a) આયાત અવેજીકરણ
    - (b) આયાત ઉદારીકરણ
    - (c) નિકાસ પ્રોત્સાહન
    - (d) ઉપરના બધા જ
  - (2) ભારતની નવી વિદેશ વ્યાપાર નીતિ _____ માં અમલમાં આવી છે.
    - (a) 2021
    - (b) 2023
    - (c) 2024
    - (d) 2001

- (3) ભારતના વિદેશ વેપારનું સમગ્રતથા ચિત્ર પ્રતિબિંબિત થાય છે –
- (a) વેપારતુલા (b) લેણદેણની તુલા
(c) રોકાણ નીતિ (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ
- (4) ભારતમાં 1969માં કેટલી ખાનગી બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ કરવામાં આવ્યું હતું ?
- (a) 10 (b) 21
(c) 14 (d) 7
- (5) વેપારી બેંકોની રોકડ અનામતોનો _____ માં સમાવેશ થાય છે.
- (a) નાણાંના પુરવઠા (b) નાણાંની માંગ
(c) બેંકોની જવાબદારી (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ
- (6) નીચેનામાંથી કઈ સંજ્ઞા વિસ્તૃત નાણાંનો નિર્દેશ કરે છે ?
- (a) M_1 (b) M_2
(c) M_3 (d) M_4
- (7) મંદીને ટાળવા કેઈન્સ દ્વારા કઈ નીતિની ભલામણ કરવામાં આવી હતી ?
- (a) નાણાંકીય નીતિ (b) રાજકોષીય નીતિ
(c) (a) અને (b) બંને (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ
- (8) સરકારનો માનવમૂડીમાં થતો ખર્ચ _____ છે.
- (a) બિન યોજનાકીય (b) બિન ઉત્પાદક
(c) ઉત્પાદક (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ
- (9) ખાદ્ય પૂરવણી વધારે છે _____.
- (a) બચત (b) કુગાવો
(c) (a) અને (b) બંને (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ
- (10) સમવાયી નાણાંતંત્રમાં કેન્દ્ર-રાજ્યો વચ્ચે કઈ બાબત અંગે વહેંચણી થાય છે ?
- (a) આવકના સ્ત્રોતો (b) ખર્ચની જવાબદારીઓ
(c) (a) અને (b) બંને (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ
- (11) સમવાયી નાણાંતંત્રમાં સબસીડી એટલે
- (a) વિકાસ અનુદાન (b) બિનશરતી અનુદાન
(c) નિર્ધારિત અનુદાન (d) કલ્યાણ અનુદાન
- (12) નાણાંપંચની રચના કોણ કરે છે ?
- (a) રાષ્ટ્રપતિ (b) વડાપ્રધાન
(c) નાણાંપ્રધાન (d) ઉપરના બધા જ

Seat No. : _____

AA-106

April-2025

B.Com., Sem.-VI

CC-306 : Economics

(Indian Economy-II)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Explain current Export-Import policy of India. **14**

OR

1. Discuss the causes and remedies of unbalance in balance of payments in India. **14**

2. Explain the importance of private sector banks in the economic development of India. **14**

OR

2. Discuss various tools of the monetary policy of the Reserve Bank of India. **14**

3. Discuss the characteristics of Indian Tax structure. **14**

OR

3. Discuss the reasons for the increase in public expenditure in India. **14**

4. Critically discuss the financial relationship between the center and the state in India. **14**

OR

4. Discuss the recommendations of the 15th Finance Commission. **14**

5. M.C.Q. : (Any **Seven**) **14**

(1) Which policy leads to a decrease in foreign exchange reserves ?

(a) Import substitution

(b) Import liberalization

(c) Export promotion

(d) All of the above

(2) India's new foreign trade policy has come into effect in

(a) 2021

(b) 2023

(c) 2024

(d) 2001

- (3) The aggregate picture of Indian Foreign Trade is reflected in
- (a) Balance of trade (b) Balance of payment
(c) Investment policy (d) None of the above
- (4) How many private banks were nationalized in 1969 in India ?
- (a) 10 (b) 21
(c) 14 (d) 7
- (5) Cash reserves of commercial banks are included in _____.
- (a) Supply of money (b) Demand for money
(c) Responsibility of banks (d) None of the above
- (6) Which of the following sign refers to broad money ?
- (a) M_1 (b) M_2
(c) M_3 (d) M_4
- (7) Which policy was recommended by Keynes to avoid recession ?
- (a) Monetary policy (b) Fiscal policy
(c) (a) and (b) both (d) None of the above
- (8) Government expenditure on human capital is _____.
- (a) Non-planned (b) Non-productive
(c) Productive (d) None of the above
- (9) The deficit finance increases _____.
- (a) Savings (b) Inflation
(c) (a) and (b) both (d) None of the above
- (10) In a federal financial system, what is the distribution between centre and states ?
- (a) Sources of income (b) Expenditure obligations
(c) (a) and (b) both (d) None of the above
- (11) In federal financial system, subsidy means
- (a) Development grant (b) Unconditional grant
(c) Stipulated grant (d) Welfare grant
- (12) Who constitutes the Finance Commission ?
- (a) President (b) Prime Minister
(c) Finance Minister (d) All of the above

Seat No. : _____

AA-106

April-2025

B.Com., Sem.-VI

CC-306 : Economics

(Problems of Indian Economy-II)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. ભારતની નિકાસ પ્રોત્સાહન નીતિ ચર્ચો. 14
અથવા
1. ભારતની આયાત અવેજીકરણની નીતિ સમજાવો. 14
2. વ્યાપારી બેંકોના પ્રશ્નો ચર્ચો. 14
અથવા
2. ભારતીય અર્થતંત્રમાં ખાનગી બેંકોનું મહત્ત્વ સમજાવો. 14
3. રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની નાણાંકીય નીતિના ઉદ્દેશો સમજાવો. 14
અથવા
3. રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની નાણાંકીય નીતિનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
4. ભારતનું કરમાળખું ટીકાત્મક રીતે ચર્ચો. 14
અથવા
4. ભારતમાં કાળાનાણાંના પ્રશ્નો ચર્ચો. 14
5. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો : (ગમે તે સાત) 14
  - (1) દુનિયાનો કયો દેશ ભારતનો સૌથી મોટો વેપાર ભાગીદાર છે ?
    - (a) યુ.એસ.એ. (b) જાપાન
    - (c) રશિયા (d) જર્મની
  - (2) દુનિયામાં વૈશ્વિકરણ _____ ની તરફેણ કરે છે.
    - (a) અંતર્મુખ વેપાર નીતિ (b) બહિર્મુખ વેપાર નીતિ
    - (c) (a) અને (b) બંને (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ

- (3) ખેત પેદાશના વિદેશ વેપાર માટે નીચે પૈકી એક વ્યવસ્થા ઉભી કરવામાં આવી છે :
- (a) SEZ (b) AEZ
(c) STP (d) BTP
- (4) ભારતીય અર્થતંત્રમાં સંખ્યાત્મક દષ્ટિએ બેંક શાખાઓનો વિકાસ _____.
- (a) અપર્યાપ્ત (b) પર્યાપ્ત
(c) યોગ્ય (d) કહી ન શકાય
- (5) નીચેના પૈકી કઈ બેંકનો જાહેર ક્ષેત્રની બેંકમાં સમાવેશ થતો નથી ?
- (a) એક્સિસ બેંક (b) ફેડરલ બેંક
(c) (a) અને (b) બંને (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ
- (6) ભારતમાં લઘુ ઉદ્યોગ ક્ષેત્રને સહાય કરવા કઈ બેંક સ્થાપવામાં આવી છે ?
- (a) NABARD (b) MUDRA
(c) SIDBI (d) IDBI
- (7) રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની સ્થાપના _____ વર્ષમાં થઈ હતી.
- (a) 1935 (b) 1947
(c) 1951 (d) 1913
- (8) મંદીના સમયગાળા દરમ્યાન નાણાંકીય નીતિનો મુખ્ય ઉદ્દેશ હોય છે.
- (a) ભાવ સ્થિરતા (b) આર્થિક સ્થિરતા
(c) આર્થિક વૃદ્ધિ (d) પૂર્ણ રોજગારી
- (9) નીચા વ્યાજની નીતિ ઓળખાય છે
- (a) સસ્તા નાણાંની નીતિ (b) મોંઘા નાણાંની નીતિ
(c) રોકાણ નીતિ (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ
- (10) _____ રાજ્ય સરકારનો કર છે.
- (a) ખેતી વેરો (b) સંપત્તિ વેરો
(c) આવક વેરો (d) બક્ષિસ વેરો
- (11) ભારતમાં નાણાં પંચનું મુખ્ય કાર્ય કયું છે ?
- (a) કરવેરાની નીતિ જાહેર કરવી
(b) પ્રત્યક્ષ કરવેરા લાદવા
(c) કરચોરીની તપાસ કરવી
(d) કર આવકની કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારો વચ્ચે વહેંચણી
- (12) ભારતીય કર વસૂલાત પદ્ધતિ _____ છે.
- (a) સસ્તી (b) ખર્ચાળ
(c) સાધારણ સસ્તી (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ

Seat No. : _____

AA-106

April-2025

B.Com., Sem.-VI

CC-306 : Economics

(Problems of Indian Economy-II)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Discuss the export promotion policy of India. 14

OR

1. Explain India's import substitution policy. 14

2. Discuss the problems of commercial banks. 14

OR

2. Explain the importance of private banks in the Indian economy. 14

3. Explain the objectives of the monetary policy of the Reserve Bank of India. 14

OR

3. Evaluate the monetary policy of the Reserve Bank of India. 14

4. Critically discuss the Tax Structure of India. 14

OR

4. Discuss the problems of black money in India. 14

5. M.C.Q. : (Any Seven) 14

(1) Which country is India's largest trade partner in the world ?

(a) USA

(b) Japan

(c) Russia

(d) Germany

(2) Globalization in the world favours _____.

(a) Inward looking trade policy

(b) Outward looking trade policy

(c) (a) and (b) both

(d) None of the above

- (3) For foreign trade in agro products, one of the following arrangements have been created :
- (a) SEZ (b) AEZ
(c) STP (d) BTP
- (4) Growth of bank branches is _____ in numerical terms in Indian Economy.
- (a) insufficient (b) sufficient
(c) appropriate (d) can't say
- (5) Which of the following bank is not included in the public sector bank ?
- (a) Axis Bank (b) Federal Bank
(c) (a) & (b) both (d) None of the above
- (6) Which bank is established to assist the small scale sector in India ?
- (a) NABARD (b) MUDRA
(c) SIDBI (d) IDBI
- (7) Reserve Bank of India was established in the year _____.
- (a) 1935 (b) 1947
(c) 1951 (d) 1913
- (8) During the period of recession, the main objective of monetary policy is _____.
- (a) price stability (b) economic stability
(c) economic growth (d) full employment
- (9) A low interest policy is known as
- (a) cheap money policy (b) dear money policy
(c) investment policy (d) None of the above
- (10) _____ is the state government tax.
- (a) Agriculture tax (b) Wealth tax
(c) Income tax (d) Gift tax
- (11) What is the main function of Finance Commission in India ?
- (a) To declare fiscal policy.
(b) To lay direct tax.
(c) To investigate tax evasion.
(d) Allocation of tax revenues between centre and state governments.
- (12) Indian tax collection system is _____.
- (a) cheap (b) costly
(c) moderately cheap (d) None of the above